

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΠΑΦΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ JAGIELLONIAN ΚΡΑΚΟΒΙΑΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2021

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει την ολοκλήρωση της ανασκαφικής περιόδου του έτους 2021 των Πανεπιστημίων Βαρσοβίας και Κρακοβίας σε συνεργασία με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Βαρσοβίας, στην Κάτω Πάφο υπό τη διεύθυνση της καθηγήτριας Ewdoksia Rapuci-Władyka. Η αποστολή ολοκλήρωσε τη δεύτερη περίοδο του ερευνητικού προγράμματος : MA-P Maloutena and Agora in the layout of Paphos: modeling the cityscape of the Hellenistic and Roman Capital of Cyprus. Συνεργαζόμενα ιδρύματα είναι επίσης η Ακαδημία Καλών Τεχνών Βαρσοβίας (WAFA) και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Wrocław.

Κατά το 2021 πραγματοποιήθηκαν δύο περίοδοι ανασκαφών και μελέτης υλικού:

Η εαρινή περίοδος (31 Μαρτίου - 18 Ιουλίου) είχε στόχο τη μελέτη αρχαιολογικού υλικού από προηγούμενες ανασκαφές και την προετοιμασία του για δημοσίευση, καθώς και η ολοκλήρωση της ανασκαφής των δοκιμαστικών ανασκαφικών τομών στην περιοχή Μαλούτεν και σ' αυτή συμμετείχαν συνολικά 17 άτομα. Υπενθυμίζουμε ότι η Νέα Πάφος σχεδιάστηκε βάσει του Ιπποδάμειου πολεοδομικού συστήματος με ένα πλέγμα δρόμων που τέμνονται μεταξύ τους κάθετα δημιουργώντας οικιστικές νησίδες. Ένα από τα κύρια ζητήματα στα οποία εστιάζεται η έρευνα της αποστολής είναι η επαλήθευση αυτού του σχεδίου που είχε προταθεί από μελέτες που είχαν γίνει πριν από πολλά χρόνια.

Οι ανασκαφικές τομές ΤΤ.Ι και ΤΤ.ΙΙ στόχευαν στη διερεύνηση της περιοχής της οδού αρ. 10, η οποία βρίσκεται μεταξύ της Οικίας του Θησέα και της Οικίας του Ορφέα καθώς και τις διασταυρώσεις της με δύο άλλες οδούς. Η ολοκλήρωση της έρευνας των τομών δεν απέδωσε το επιθυμητό αποτέλεσμα της αποκάλυψης των διασταυρώσεων, ίσως λόγω της οικοδομικής δραστηριότητας της Ρωμαϊκής περιόδου.

Κατά τη διάρκεια της εαρινής περιόδου ολοκληρώθηκε η τεκμηρίωση με τηλεπισκόπηση και η απογραφή αρχιτεκτονικών λεπτομερειών. Οι συντηρητές της αποστολής ολοκλήρωσαν τη συντήρηση των ρωμαϊκών στρατιωτικών υποδημάτων τύπου *caligae* που είχαν ανακαλυφθεί στην Αγορά το 2016.

Κατά τη θερινή - φθινοπωρινή περίοδο (18 Αυγούστου - 17 Οκτωβρίου) οι ανασκαφές επικεντρώθηκαν στην επαλήθευση ορισμένων καίριων σημείων του πολεοδομικού σχεδιασμού της πόλης και συμμετείχαν συνολικά πέραν των 60 ατόμων. Νέες ανασκαφικές τομές ανοίχθηκαν, εκ των οποίων τρεις στην Μαλούτενα (ΤΤ.ΙΙΙ, ΤΤ.ΙV, ΤΤ.V) και τρεις στην Αγορά (ΤΤ.ΧΙ, ΤΤ.ΧΙΙ και ΤΤ.ΧΙΙΙ), με στόχο τη διερεύνηση των αρχαίων δρόμων και τον προσδιορισμό του μήκους των οικιστικών νησίδων. Ο στόχος επιτεύχθηκε εν μέρει, αφού η διερεύνηση των τομών ΤΤ.ΙV και ΤΤ.V στη Μαλούτενα, που ήταν κρίσιμες για την εκτίμηση του πλάτους των νησίδων, δεν ολοκληρώθηκε. Σημαντικά ήταν τα αποτελέσματα της ανασκαφής στην τομή ΤΤ.ΙΙΙ, όπου η παλαιότερη φάση χρήσης συνδέεται με την κατασκευή της ελληνοιστικής οδού Α. Στον πυθμένα της τομής βρέθηκε ο κεντρικός

αποχετευτικός αγωγός σε καλή κατάσταση διατήρησης, λαξευμένος στο βράχο και καλυμμένος με λίθινες πλάκες.

Στις τομές που ανοίχθηκαν στην Αγορά επιτεύχθηκαν εν μέρει οι επιδιωκόμενοι στόχοι. Στην τομή ΤΤ.ΙΧ στα νότια της Αγοράς αποκαλύφθηκε ένα αυλάκι, το οποίο συνδέεται με την οδό που υπήρχε στο σημείο εκείνο. Η τομή ΤΤ.ΧΙ είχε στόχο να εντοπίσει το βόρειο όριο της Βόρειας Στοάς της Αγοράς και την οδό Ρ που υποτίθεται ότι πλαισιώνει την πλατεία προς τα βόρεια. Σημαντικό εύρημα στην περιοχή ήταν η αποκάλυψη της θεμελίωσης μιας ογκώδους τοιχοποιίας, οποία μπορεί να σχετίζεται με το βόρειο όριο της βόρειας στοάς της Αγοράς.

Στην τομή ΤΤ.ΧΙΙ ο κύριος στόχος ήταν η επαλήθευση του αποτελέσματος των γεωμαγνητικής επισκόπησης που είχε εμφανίσει στην περιοχή κατάλοιπα μιας οδού με βάσεις κίωνων που υποδηλώνουν την ύπαρξη κιονοστοιχίας κατά μήκος της οδού Ρ. Όμοια ευρήματα απέδωσε και η επισκόπηση που διενήργησε η Αυστραλιανή Αποστολή στην περιοχή του Θεάτρου. Προς το παρόν, η έρευνα στην τομή ΤΤ.ΧΙΙ δεν μπορεί να επιβεβαιώσει ότι έχει αποκαλύψει υπολείμματα ρυμοτομίας ή οικιστικής νησίδας. Η τομή ΤΤ.ΧΙΙΙ ανοίχθηκε για να εντοπίσει το ανατολικό όριο της Ανατολικής Στοάς της Αγοράς και τη σύνδεσή του με την γειτονική οδό. Τα κατάλοιπα ενός λιθόστρωτου που ανακαλύφθηκαν ίσως να συνδέονται με την ύπαρξη μιας οδού στην περιοχή αυτή.

Κατά τη διάρκεια της ίδιας ερευνητικής περιόδου πραγματοποιήθηκε μελέτη και συντήρηση του κεραμικού κυρίως υλικού της τελευταίας ανασκαφής και συνεχίστηκε η μελέτη του υλικού των προηγούμενων ετών.

Επίσης, πραγματοποιήθηκε τηλεπισκόπηση και φωτογραμμετρική τεκμηρίωση συζητήθηκαν με αρχιτέκτονες και αρχαιολόγους θέματα σχετικά με την τρισδιάστατη ανακατασκευή του αστικού τοπίου της Νέας Πάφου σε συγκεκριμένες περιόδους της εξέλιξης της, που είναι ο κύριος στόχος του ερευνητικού προγράμματος MA-P.

Κατά την ίδια περίοδο συντηρήθηκαν στο Μουσείο Πάφου τα νομίσματα που ανακαλύφθηκαν κατά τη διετία 2020-2021. Έγινε επίσης μια πρώτη αποτίμηση των αναγκών για τη συντήρηση των αρχιτεκτονικών ευρημάτων στην περιοχή της Μαλούτενας.

Τέλος, εγκαινιάστηκαν οι συλλογικές αρχαιολογικές δραστηριότητες που αφορούν την προετοιμασία της συνεργασίας με τις τοπικές κοινωνίες, που θα υλοποιηθούν από το 2022. Το έργο προωθήθηκε ευρέως στα κυπριακά και πολωνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό συνδέθηκε με την επίσημη επίσκεψη του Προέδρου της Πολωνικής Δημοκρατίας, Α. Duda και της συζύγου του, Α. Kornhauser-Duda, ως ένα από τα κεντρικά σημεία του εορτασμού της 60ης επετείου της σύναψης διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Κύπρου και Πολωνίας, με τη συμμετοχή, μεταξύ άλλων, του Πρύτανη του Πανεπιστημίου της Βαρσοβίας, Καθ. Α. Nowak και του Διευθυντή του Πολωνικού Κέντρου Μεσογειακής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου της Βαρσοβίας, Καθ. Α. Obłuski. Έγιναν επίσης συνομιλίες σχετικά με την ίδρυση του Πολωνικού Ερευνητικού Κέντρου στην Πάφο.

1. Μαλούτενα ΤΤ.ΙΙΙ, Αρχείο πολωνικής αποστολής (ΜΑ-Ρ)

2. Μαλούτενα ΤΤ.Υ, Αρχείο πολωνικής αποστολής (ΜΑ-Ρ)

3. Η επίσκεψη του Προέδρου, Αρχείο πολωνικής αποστολής (ΜΑ-Ρ)